

[Formanden.]2) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af ligningsloven.

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

4) *Forhandling om undervisningsministerens redegørelse af 27. november om målsætningen for uddannelsespolitikken.*

Mødet hævet kl. 15.55.

33. møde.

Onsdag den 3. december kl. 13.

Formanden: I skrivelse af 2. december 1969 meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme.

Med skrivelse af 2. december 1969 har socialministeren fremsendt skriftlig besvarelse af et af medlem af folketinget Kurt Brauer stillet spørgsmål. Spørgsmålet og besvarelsen vil blive optaget i Folketings-tidende.

Med skrivelse af 2. december 1969 fremsender handelsministeren en redegørelse for udviklingen i Danmarks betalingsmellemværende med udlandet i april og første halvdel af maj måned d. å. Eksemplarer er omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg skal tillade mig for det høje ting: at fremsætte

forslag til lov om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme.

Forslaget er i det væsentlige foranlediget af ændringerne i den kommunale inddeling, hvorfor lovforslaget foreslås sat i kraft samtidig med kommunalreformen den 1. april 1970.

Den vigtigste ændring er forslaget til § 2, stk. 1, hvorefter årsvurderingen i 1970 udgår. Forslaget skyldes, at der i anledning af kommunalreformen finder en omlægning sted af skyld- og vurderingskredse og vurderingsdistrikter. Da omlægningen ikke kan påregnes tilendebragt så hurtigt, at en årsvurdering i 1970 kan gennemføres på forsvarlig måde, foreslås det i overensstemmelse med en af statens ligningsdirektorat afgivet indstilling, der er tiltrådt af ligningsrådet, at denne årsvurdering bortfalder.

Bortfaldet vil medføre en besparelse i statens udgifter i finansåret 1970-71 på godt 5 mill. kr., men vil samtidig kunne bevirke et indtægtstab for såvel staten som kommunerne, navnlig fordi værdien af nyopførte ejendomme ikke vil indgå i den skattepligtige formue og for parcelhusenes vedkommende ikke i den indkomstskattepligtige lejeværdi. Såfremt forslaget om bortfald af årsvurderingen i 1970 gennemføres, vil det følgelig være nødvendigt at give særlige regler om, hvorledes lejeværdien af bolig i eget enfamilieshus skal beregnes og den formueskattepligtige værdi opgøres for ejendomme, som skulle have været medtaget ved den årsvurdering, som efter forslaget bortfalder. Forslag til ændring af ligningsloven vil blive fremsat, når det nu fremsatte forslag om ændring af vurderingsloven er gennemført.

Af de øvrige bestemmelser i forslaget skal jeg nævne ændringen af § 22, stk. 1, hvorefter sager om afskedigelse af vurderingsmænd fremtidig i alle tilfælde kan indbringes for indenrigsministeren, medens disse sager for sognekommunernes vedkommende hidtil har kunnet indbringes for amtsrådene. Den foreslåede ordning vil sikre ens-

[Finansministeren.]

artede afgørelser, og der er kun tale om et fåtal af sager.

Udnævnelser af vurderingsformænd er hidtil sket efter indstilling fra amtsrådet bortset fra rene købstadvurderingskredse, hvor kommunalbestyrelsen afgav indstilling. Ordningen var begrundet i, at købstæderne ikke hidtil har været repræsenteret i amtsrådet. Efter kommunalreformen er dette forhold ændret, og samtidig har kommunerne bortset fra amtskommunerne fået ensartet status. Det foreslås derfor, at amtsrådet fremtidig afgiver indstilling for alle vurderingskredse undtagen København og Frederiksberg, der ikke er repræsenteret i amtsrådet.

Endvidere foreslås der i § 39 som nyt stk. 3 indsat en bemyndigelse for finansministeren til at pålægge kommunerne at føre et for hele landet ensartet ejendomsregister. Dette sker efter forslag fra administrationsrådet og er et led i bestræbelserne for at fritage amtstuerne for opgaver i forbindelse med ejendomsbeskatningen. På længere sigt vil det ensartede ejendomsregister kunne udvikles til et centralt ejendomsregister, indeholdende en række oplysninger om landets faste ejendomme, som er af betydning både for administrationen og eventuelt for andre.

Det er fundet rigtigt, at bortfaldet af årsomvurderingen ikke ændrer den skattemæssige virkning af § 4-vurderinger. Dette foreslås opnået ved en ændring af den kommunale ejendomsskattelev, der er medtaget i forslaget.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, anbefaler jeg det til tingets hurtige og velvillige behandling.

Skriftligt besvaret spørgsmål.

Af Kurt Brauer til socialministeren (25. november 1969):

„Vil ministeren overveje, om det lovgivningsmæssigt eller på anden måde er muligt at skærpe kommunernes tilsyns- pligt over for plejehjem?“

Begrundelse.

Ifølge en artikel i Ekstra Bladet for mandag den 24. november har medlem af Fre-

deriksberg kommunalbestyrelse, fr. Grethe Andersen, socialdemokratiet, forgæves søgt gennemført, at der foretages mere end ét årligt tilsyn med kommunens plejehjem.

Det må anses for givet, at ét årligt tilsyn langt fra kan sikre, at plejehjemmene drives forsvarligt. Dette så meget mere, hvis tilsynene ikke foretages uanmeldt.

Socialminister *Nathalie Linds* svar (2. december 1969):

Reglerne om det tilsyn, der skal føres med alderdomshjem og plejehjem, er nævnt i socialministeriets cirkulære af 27. februar 1969 om den nye lov om omsorg for invalide- og folkepensionister.

Efter omsorgsloven er det kommunalbestyrelserne, det vil i praksis sige de sociale udvalg, som skal sørge for, og som har ansvaret for, at der føres et betryggende tilsyn med de hjem, som benyttes af invalide- og folkepensionister, over for hvem de har forpligtelser.

Også andre myndigheder har dog forpligtelse til at føre tilsyn, således sundhedskommissionerne og embedslægerne efter den særlige lovgivning, der regulerer deres virksomhed. For de private hjem skal der desuden efter omsorgsloven være tilsynsråd, som i Københavns og Frederiksberg kommuner og i købstæderne udpeges af kommunalbestyrelsen og for landkommunerne udpeges af amtsrådet.

Da det efter loven er kommunalbestyrelserne, der har hovedansvaret for tilsyn med de hjem, de benytter, må de selv tilrettelægge tilsynet, så at det kan blive effektivt.

Når hr. Kurt Brauer spørger, om ét årligt tilsyn er tilstrækkeligt, går jeg ud fra, at der dermed menes besøg af det tilsynsråd, som skal føre tilsyn med de private hjem. Om det er tilstrækkeligt, at tilsynsrådet kun aflægger ét besøg om året, kan kun vurderes, når man ved, i hvilket omfang der i øvrigt føres tilsyn med et hjem.

Frederiksberg kommunes sociale myndigheder fører også på anden måde tilsyn med de private hjem, således besøges de 4 gange om året af en sygeplejerske, og socialkontoret har jævnlig forbindelse med de pensionister, for hvem kommunen betaler for ophold på disse hjem, som det også kræves i socialministeriets cirkulærebestemmelser om tilsynsreglerne.

[Socialministeren.]

Der er således på forskellig måde tilsyn med disse private hjem.

Der må være et samarbejde mellem de forskellige myndigheder, som er med til at have ansvaret for tilsynet med et hjem, men der kan ikke gives bestemte retningslinjer for, hvor ofte et hjem skal besøges.

Det er meget beklageligt, hvis forholdene på et plejehjem viser sig ikke at være, som de burde, men det er min opfattelse, at de nylig givne tilsynsregler, hvis de følges, som hovedregel vil være tilfredsstillende, og det er mit indtryk, at der udfoldes store anstrengelser for at overholde reglerne. Jeg vil imidlertid følge forholdene meget nøje, idet omsorgsloven allerede skal revideres i 1971-72 og det til den tid må være klart, om der er grund til at ændre reglerne.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Tastesen* til indenrigsministeren:

„Kan ministeren oplyse, om der fra sundhedsstyrelsen kan forventes initiativ til en skærpet kurs over for medicinmisbrug, f. eks. ved over for de praktiserende læger at fastsætte en kvantumstørrelse for receptudstedelse af medicin, der har en euforiserende virkning?“

Skriftlig begrundelse:

Det er min opfattelse, at der langt fra bliver gjort, hvad der er muligt for at hindre narkotikamisbruget. Sundhedsstyrelsen kunne f. eks. indføre strengere regler for de praktiserende lægers udstedelse af recepter på piller og smertestillende præparater af forskellig slags.

Folks medicinskabe er i mange tilfælde overfyldt med farlig medicin, der er med til at øge antallet af ofre for narkotikamisbrug. De store børns uhindrede adgang til medicinskabene er i øjeblikket et stort og alvorligt problem. Men også det forhold, at svage sjæle blandt de ældre videresælger med fortjeneste, hvad de har fået recept på, er et argument, der taler for en skærpet kurs.

En læge i Fredericia skrev fornylig en recept på 190 morfinpiller til en 26-årig kvinde.

Kvinden videresolgte pillerne til unge mennesker, heraf flere mindreårige. Mange af den slags tilfælde forekommer. Samfundet bør ikke selv medvirke til, at vi får flere narkomaner.

Formanden: Spørgeren har ordet for at supplere sin skriftlige begrundelse af spørgsmålet.

Tastesen: Det vil koste os mange penge til en forebyggende indsats, hvis vi skal kunne holde narkotikamisbruget på et lavt niveau. Men indenrigsministeren og sundhedsstyrelsen kan efter min mening yde et bidrag, der ikke koster penge, nemlig ved at indføre en stramning af de regler, som skal bruges af de praktiserende læger ved udstedelse af recept på medicin, der ved misbrug er livsfarlig. Jeg tænker her i særlig grad på morfinpiller, f. eks. ketogan, samt på piller af forskellig slags, der hører med til de centralstimulerende stoffer, f. eks. hele amfetamingruppen, der vel ikke har nogen større lægelig betydning, og hvor man vel kan sætte et spørgsmålstegn ved, om det i det hele taget burde være tilladt.

Det er en kendt sag, at misbrug af disse ting for mange ældres vedkommende har ført til afhængighed med efterfølgende hospitalsophold. Men nu er ungdommen jo for en stor gruppes vedkommende blevet interesseret i at efterspørge disse ting, og derfor stiller jeg mit spørgsmål til indenrigsministeren. Hvor længe skal vi fortsætte med den situation, at en del af de praktiserende læger tager alt for let og kritikløst på sagen ved udstedelse af recepter på alt for store portioner af disse farlige stoffer?

Sundhedsstyrelsen har jo ansvaret for befolkningens sundhed, og man kan efter min mening yde et godt bidrag hertil ved at indføre en streng kvantumsbegrænsning. I de fleste tilfælde er folk fornuftige og misbruger ikke den medicin, de får ordineret, men resultatet bliver så, at medicinskabene fyldes med medikamenter, der er livsfarlige for børn og unge. I andre tilfælde findes der folk, der har opdaget, at der er en nem adgang til en ekstra fortjeneste ved salg af de piller, som de har fået på recept, og de bliver så solgt til de unge aftagere på narkotikamarkedet.

[Tastesen.]

Jeg håber, ministeren har talt alvorligt med sundhedsstyrelsen om disse forhold.

Indenrigsministeren (H. C. Toft): Hr. Tastesens spørgsmål indeholder, som det fremgik af begrundelsen, to led, nemlig dels spørgsmålet om fastsættelse af en kvantumsgrensning ved udstedelse af recepter på medicin, der har en euforiserende virkning, dels spørgsmålet om at forhindre børns adgang til medicinskabe.

Det er jo sådan, at lægemidler, der har en euforiserende virkning, kun kan udleveres fra apotekerne efter recept. Receptens gyldighed er altid begrænset til kun én udlevering, selv om den skulle lyde på mere, og selv om ikke hele den ordinerede mængde ønskes udleveret.

Sundhedsstyrelsen fører løbende en nøje kontrol med de mængder af euforiserende stoffer, der ordineres, idet apotekerne månedsvi via embedslægen indsender oplysninger om, hvad der er udleveret, hvem der er udleveret til, og hvem der har ordineret det. På grundlag af erfaringerne fra dette materiale igennem en årrække er det sundhedsstyrelsens opfattelse, at den alt overvejende del af de praktiserende læger kun ordinerer euforiserende stoffer i strengt nødvendigt omfang. Giver indberetningerne anledning til formodning om misbrug, kan det pålægges lægen at føre og indsende til sundhedsstyrelsen nøjagtig og detaljeret optegnelse over sine ordinationer. Viser det sig, at han ordinerer euforiserende stoffer på uforsvarlig måde, kan indenrigsministeriet fratage ham retten til at ordinere disse stoffer.

Sundhedsstyrelsen har over for mig oplyst, at det ikke er muligt generelt at begrænse de mængder af euforiserende stoffer, som lægerne kan ordinere. Man må være opmærksom på, at disse lægemidler som regel ordineres til behandling af patienter med langvarige og alvorlige sygdomme, der giver stærke smerter. Mange af disse patienter er gamle mennesker, hvorfor man ofte vil finde det behandlingsmæssigt uforsvarligt og også økonomisk urimeligt at belaste dem med endnu hyppigere læge- og apotekbesøg, end tilfældet er nu.

I sundhedsstyrelsen overvejer man i øjeblikket at anvende særlige receptblanketter

udformet som checks til ordination af euforiserende stoffer, hvorved muligheden for receptforfalskning væsentligt kan mindskes. Man vil endvidere overveje at lade kontrol med forbruget gennemføres ved hjælp af elektronisk databehandling, og såfremt dette kan gennemføres, vil det være muligt at føre en endnu bedre og hurtigere kontrol med forbruget af euforiserende stoffer.

Hvad angår den del af hr. Tastesens skriftlige begrundelse, der vedrører forsvarlig opbevaring af medicin hos patienterne, må jeg erindre om, at befolkningen flere gange gennem uddeling af brochurer fra apoteker og sygekassekontorer er gjort opmærksom på betydningen af, at restbeholdninger destrueres på forsvarlig måde. Jeg kan i denne forbindelse oplyse, at Danmarks Apotekerforening og Sammenslutningen af Sygekasser i København og Frederiksberg i samarbejde med Komiteen for Sundhedsoplysning så sent som i lørdags har iværksat en ny kampagne under mottoet: det er vigtigt at bruge medicin rigtigt.

Jeg mener derfor at kunne konkludere, at de gældende regler om receptudstedelse af euforiserende stoffer giver fuldt tilstrækkelig sikkerhed, og hverken i indenrigsministeriet eller i sundhedsstyrelsen overvejer vi derfor andre skridt end dem, jeg her har nævnt.

Om det konkrete spørgsmål fra Fredericia, som hr. Tastesen henviser til i begrundelsen for sit spørgsmål, skal jeg oplyse, at ordinationen, efter hvad sundhedsstyrelsen har meddelt mig, vedrørte et præparat, der har en smertestillende virkning, men ikke hører til morfingruppen. De nævnte 190 tabletter stammer ikke fra én ordination, men er samlet ved indløsning af mellem 4 og 6 recepter af sædvanlig størrelse udstedt over en periode af godt 2 måneder.

Tastesen: Jeg kan kun delvis erklære mig tilfreds med svaret.

Det er naturligvis godt, at sundhedsstyrelsen overvejer forskellige former for skærpede regler, og jeg forstår da også, at det er vigtigt for patienter, som kan få stærke smerter og lidelser, at de har en beholdning, som de hurtigt kan gå til, men alligevel er det overladt til den praktiserende læges skøn, og indenrigsministeren

[Tastesen.]

brugte jo det udtryk, at den alt overvejende del af lægerne skønnede rigtigt. Det er nemt og bekvemt, hvis man har en stor praksis og mange patienter, at kunne holde patienterne lidt på afstand ved at udstede recepter på forholdsvis store portioner.

Jeg synes ikke, at det på nogen måde kunne være skadeligt, hvis der indførtes en fornuftig kvantumsbegrænsning. Det er efter min mening ikke rimeligt, at der kan udstedes f. eks. en recept på 50 ketogantabletter, som jeg ved det gøres i visse tilfælde. Folk bør vel have disse ting hos sig, når smerterne opstår, men man kan jo få en ny beholdning, når man har brug for det. Derfor synes jeg, der er rimelighed i, at der indføres en kvantumsbegrænsning. Jeg er bekendt med, at man i Sverige har overvejelser i denne henseende, og jeg vil spørge ministeren, om han med opmærksomhed vil følge udviklingen i Sverige, hvor man også har et stort narkotikamisbrug, og hvor man forsøger på at sætte ind med en begrænsning af kvantumsudstedelsen.

Jeg kan i øvrigt sige, at en mand som farmakologen, professor Knud O. Møller skriver i sidste nummer af Familie-Journalen, at mere end 50 pct. af de antibiotika, lægerne bruger i dette land, gives for at behage patienterne og er uden behandlingsmæssig betydning. Hvis det også gælder for andre stoffers vedkommende, er det selvfølgelig ikke så rart, men der er diskussion om disse forhold selv i lægekredse, gør jeg opmærksom på, og jeg beder ministeren se kritisk på forholdene også fremover.

Indenrigsministeren (H. C. Toft): Når hr. Tastesen anmoder mig om at følge udviklingen meget nøje og med opmærksomhed, kan jeg selvfølgelig ikke andet end sige til hr. Tastesen, at det gør vi altid i indenrigsministeriet, og det gør de i sundhedsstyrelsen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden: Jeg skal efter opfordring udsætte et af hr. Niels Eriksen til undervisningsministeren stillet spørgsmål til tingets næste spørgetid. Det næste spørgsmål er stillet af hr. Knud Bro til ministeren for offentlige arbejder.

Af *Knud Bro* til ministeren for offentlige arbejder:

„Hvornår og på hvilke betingelser mener ministeren, at bygning af Store-Bæltsbroen kan påbegyndes?“

Knud Bro: Jeg har stillet dette spørgsmål til ministeren, fordi der i den sidste tid er skabt tvivl om, hvorvidt folketinget stadig står på, at Store-Bæltsforbindelsen har første prioritet.

Jeg betragter det som overordentlig vigtigt ikke mindst for provinsens erhvervsliv, at man har mulighed for billigt og hurtigt at komme over bæltet; jeg betragter det i øvrigt som den væsentligste opgave, man kan påtage sig at løse for det øvrige land.

Sidst har diskussionen været fremme i forbindelse med nogle tanker om bompeng, som jeg meget gerne vil tage kraftigt afstand fra. Jeg håber, ministeren her vil sige til os, at der ikke er nogen planer om, at man skal betale bompeng for at få lov at køre på vore veje. Det vil både være besværligt, administrativt dårligt og fordyrende.

Ministeren for offentlige arbejder (Guldberg): Jeg er ikke helt klar over, om spørgsmålets formål var at få noget at vide om de praktiske muligheder for en Store-Bæltsbro eller en fast forbindelse over Store-Bælt, eller om det mere sigtede på at få lejlighed til at tage afstand fra spørgsmålet om bompeng.

Men hvis jeg holder mig til spørgsmålets tekst, så vil jeg gerne sige, at for det første kan jeg henvide til bl. a. betænkningen om en fast forbindelse over Store-Bælt, og for det andet til det materiale, jeg har fremlagt i folketingets trafikudvalg, og som peger på, at en mulighed for at fremskynde påbegyndelsen af en fast forbindelse over Store-Bælt i høj grad kan være afhængig af, hvilken teknisk udførelse man vil anvende.

Jeg betragter også denne opgave som vigtig, og hvis jeg gerne vil have den fremmet, må opgaven være at søge at få den delt op og placeret ind i et samlet investeringsprogram, som vi arbejder med i trafikministeriet, men det er klart, at et spørgsmål om tidspunktet for en sådan placering kan jeg ikke svare på endnu; det må gå ind i den samlede plan. Men jeg kan

[Ministeren for offentlige arbejder.]

oplyse, at en sådan samlet plan er under udarbejdelse og kan ventes inden længe.

Til sidst en bemærkning om betingelser. Jeg tror ikke, man skal grave sig ned i nogle faste standpunkter på dette område. Det har jeg heller ikke gjort. Jeg ved bare, at spørgsmålet om at fremme disse meget store trafikinvesteringer kan komme til at hænge sammen med spørgsmålet om, på hvilken måde man vil finansiere dem. Så kan man jo sige ja, eller man kan sige nej, men man kan ikke både blæse og have mel i munden. Derfor tror jeg ikke, man skal afskære sig fra de forskellige muligheder, før man har haft lejlighed til at se på den samlede pakke.

Knud Bro: Må jeg sige til ministeren, at jeg har ikke stillet spørgsmålet for at få lejlighed til at tage afstand fra tanken om bompenge, men jeg benytter gerne lejligheden til at gøre det. Det, jeg har spurgt om, er, hvornår vi kan vente denne Store-Bæltsbro påbegyndt, og på hvilke betingelser, herunder naturligvis om bompenge er en betingelse.

Det var ikke så forfærdelig meget, ministeren havde med til mig, og jeg vil derfor spørge: hvornår kan vi vente at få et svar på, hvornår vi får Store-Bæltsbroen? Så kan jeg stille mit spørgsmål en 2-3 dage før, og så vil ministeren forhåbentlig fortælle mig, hvornår vi får den bro.

Ministeren for offentlige arbejder (Guldberg): I regeringens åbningstale i år blev det meddelt, at det var regeringens hensigt i denne samling at fremlægge en plan for de store trafikinvesteringers indbyrdes placering. Selve det konkrete tidspunkt, hvornår en sådan plan kommer til behandling, og hvornår jeg kan drøfte den nærmere også med folketingets trafikudvalg, er jo i nogen grad et politisk spørgsmål, men der er altså en yderste tidsfrist på i den meddelelse, der var i åbningstalen.

Sluttelig skal jeg komme med den enkelte bemærkning, at det har været mit indtryk under alle de forhandlinger, der har været om de store faste forbindelser, at man nok har den fornemmelse, at finansieringsgrundlaget for disse må være et afgiftsgrundlag. Det er ikke noget, der på forhånd er afgjort,

men man har nok den fornemmelse, at dette vil være den praktiske mulighed. Bompengespørgsmålet kan, også ses i denne forbindelse, nemlig som et spørgsmål om, hvorvidt sådanne afgifter skal være særavgifter på bestemte korte distancer eller skal jævnes ud, så der ikke bliver tale om specielle toldgrænser.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Dagmar Andreassen* til justitsministeren:

„Mener ministeren, det er muligt at give lov nr. 63 af 1. april 1914 om adgang til medvirken ved anbringelse af børn en mere tidssvarende udformning?“

Skriftlig begrundelse:

Loven lyder således:

§ 1. Til at optræde som mellemmand ved anbringelse i pleje eller ved adoption af børn under 14 år udkræves, hvor ikke en offentlig myndighed foretager anbringelsen, tilladelse af justitsministeren.

Tilladelsen kan, bortset fra de tilfælde, hvor den gives til en forening, kun meddeles personer, der har indfødsret, er fyldt 25 år, har ført en retskaffenandel og ikke nyder eller har nydt understøttelse af det offentlige fattigvæsen, der ikke er tilbagebetalt. Tilladelsen kan til enhver tid tilbagetages af justitsministeren.

Justitsministeren er bemyndiget til at fastsætte de nærmere regler om den fremgangsmåde, der skal iagttages af den, hvem tilladelse meddeles, og om det tilsyn, der fra det offentlige side i så henseende bliver at føre.

§ 2. Overtrædelse af denne lov eller de i henhold til denne givne forskrifter straffes med bøde.

§ 3. Denne lov træder i kraft den 1. juli 1914. Den gælder ikke for Færøerne.

Zahle var justitsminister, da loven blev fremsat og vedtaget 1914. Der skete en mindre ændring i 1965.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at det blev fremsat „for at standse den virksomhed, som udøves af private, der i egennyttigt øjemed, men ofte under et påtaget skin af velgørenhed tilbyder mod betaling at anbringe børn i pleje eller besørge dem adopteret.“

[Dagmar Andreassen.]

I dag har almindelige mennesker ikke fantasi til at forestille sig, at loven eksisterer — man skal ikke mere betale for at få et barn adopteret bort — og ordet „mellemand“ er holdt i så bred almindelighed, at enhver, der har noget at gøre med en adoption, kan komme ind under det. Man kan i god tro være „mellemand“ med de allerbedste hensigter og så alligevel være hjemfalden til straf.

Formanden: Spørgeren har ordet for at supplere sin skriftlige begrundelse af spørgsmålet.

Dagmar Andreassen: Har man adressen på en kvinde, der gerne vil bortadoptere et barn, og giver den til en familie, der gerne vil adoptere et barn, er man i henhold til den lov, jeg har stillet spørgsmål om, hjemfalden til straf.

Jeg ved ikke, hvor ofte loven har været i anvendelse de senere år, men jeg har kendskab til, at der i 1967 faldt 2 domme ved vestre landsret i Viborg. Det drejede sig om en mand og en kvinde, der havde videregivet adresser på finske mødre, der ville bortadoptere deres børn. I begge tilfælde blev de pågældende dømt skyldige, men den forskyldte straf bortfaldt på grund af ukendskab til loven. Så vidt jeg husker, blev den ene dom appelleret til højesteret af den offentlige anklager, og dér blev vedkommende frifundet.

Når jeg har ønsket loven tilpasset det samfund, vi lever i i dag, er det i håb om, at det kunne være med til at skabe en mere afslappet atmosfære om hele adoptions-spørgsmålet. Hvis den offentlige moral ikke fordømte de kvinder, der adopterer deres børn væk, og kaldte dem dårlige kvinder, så var der måske endnu nogen tilbage, hvis etik bedre kunne forliges med en bortadoption end med en abort, enten det nu drejer sig om en lovlig eller en ulovlig. Der kunne tænkes at være nogen endnu, der satte det kommende barns liv over deres eget afsavn, og de kvinder vil jeg gerne give en lettere vej til at gennemføre deres forehavende end den, der er i dag.

Hele vor adoptionslov synes at være et væld af paragraffer, der ikke rigtig giver plads for det menneskelige hensyn, selv om

det vel i grunden var det, paragrafferne skulle varetage.

Justitsministeren (Thestrup): I fortsættelse af min besvarelse af spørgsmålene fra fru Lene Bro i slutningen af sidste samling og fra fru Lis Møller i begyndelsen af denne samling kan jeg oplyse, at regeringen nu har nedsat et sagkyndigt udvalg med den opgave at foretage en gennemgang af adoptionsloven med særligt henblik på en eventuel ændring af reglerne om samtykke til adoption. Udvalget har endvidere fået til opgave at overveje en revision af loven af 1914 om adgang til medvirken ved anbringelse af børn.

Det spørgsmål, fru Dagmar Andreassen har rejst, er således taget op til overvejelse. I øvrigt er det sikkert rigtigt, som fru Dagmar Andreassen har antydnet, at de forhold, der i sin tid motiverede 1914-lovens gennemførelse, ikke længere er til stede, i hvert fald ikke fuldt ud. Bl. a. på grund af mødrehjælpens virksomhed er der ikke længere større risiko for, at privatpersoner mere eller mindre erhvervsmæssigt skal optræde som formidlere. På den anden side er der utvivlsomt stadig trang til, at der kan udøves en vis kontrol med sådan medvirken, således at formidling kun foretages af personer eller institutioner, som har mulighed for på forhånd at skaffe fyldestgørende oplysninger om parternes forhold. Derved får man størst mulig sikkerhed for, at adoptionen virkelig bliver til gavn for barnet. Jeg er naturligvis ikke blind for, at private mennesker uforvarende kan komme til at overtræde forbuddet mod at medvirke ved plejeanbringelse. Dette forhold tager man dog også hensyn til ved reglernes administration, idet tiltale kun rejses i mere grelle tilfælde.

Fru Dagmar Andreasens spørgsmål her i tinget kan måske bidrage til at udbrede kendskabet til disse regler i befolkningen, hvilket jeg kun kan hilse med tilfredshed.

Dagmar Andreassen: Jeg siger tak for redegørelsen; jeg er glad for, at 1914-loven er til behandling i det udvalg, der er nedsat.

Jeg ved godt, at vi har stillet spørgsmål angående adoptionsloven nogle gange, og når vi bliver ved med at presse på, hænger det i hvert fald for mit vedkommende bl. a. sammen med, at jeg gerne så, at den blev

[Dagmar Andreassen.]

ændret, medens vi har vores nuværende justitsminister, for jeg tror, han har det menneskesyn, som vi trænger til.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Gerda Møller til finansministeren:

„Vil ministeren medvirke til, at der optages samarbejde mellem toldvæsenet og søværnet om yderligere foranstaltninger til at komme det tiltagende smugleri langs vore kyster til livs?“

Skriftlig begrundelse:

Selv om det gang på gang lykkes at afsløre og fange forskellige smuglere og smuglerbander, synes det alligevel, som om smugleriet stadig har et betydeligt omfang.

Ganske vist skulle det efter den nylig stedfundne rationalisering af vort toldvæsen være muligt gennem et forøget antal af kontrolvogne at sætte mere effektivt ind, men der skal jo mange vogne og stort mandskab til at dække vor kystlinje, som både er meget lang og svær at bevogte.

Derfor ville et samarbejde mellem søværnet og toldvæsenet kunne skærpe bevogtningen yderligere og derigennem formentlig gøre smugleri vanskeligere, end det er i dag.

Formanden: Spørgeren har ordet for at supplere sin skriftlige begrundelse af spørgsmålet.

Gerda Møller: I drengebøger er smuglerjagt jo både spændende og farlig. Sådan er det også i virkeligheden, men dér kommer jo tillige alvorlige momenter ind i billedet. Jeg tænker på de penge, som statskassen går glip af, på det salg og dermed den fortjeneste, som mange erhvervsfolk og handlende bliver unddraget, på de mange mennesker, som på grund af smugleriet bliver lovovertrædere, og endelig også på en, jeg ved ikke, om jeg tør kalde det mistanke om, at vort toldvæsen ikke er effektivt nok på dette felt.

Vi ved fra en redegørelse, som finansministeren tidligere har givet her i salen som svar på et andet spørgsmål om smugleribekæmpelsen, at man både i toldadministrationen og på de steder, der har med det felt at gøre, er opmærksom på problemet. Dengang nævnte finansministeren bl. a.

toldvæsenets øgede behov for at kunne observere og kontrollere, hvad der foregår på søterritoriet, efter at smuglerne er begyndt at anvende hurtigbåde. Finansministeren meddelte samtidig, at der på budgetforslaget for finansåret 1969-70 var opført en udgiftspost på 1,3 mill. kr. til anskaffelse af nye både til toldvæsenets bevogtningstjeneste. Men tilsyneladende har heller ikke denne foranstaltning været tilstrækkelig til en effektiv bekæmpelse af smugleriet, som stadig finder sted langs vore kyster.

Dette er årsagen til mit spørgsmål om et samarbejde med søværnets både med hensyn til observation og kontrol ved siden af den almindelige tjeneste af forsvarsmæssig karakter, som disse både har.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg er enig med fru Gerda Møller i den skarpe og alvorlige bedømmelse af smugleriet, men jeg kan sige, at der har allerede i nogle år bestået en aftale mellem toldvæsenet og søværnet om et samarbejde om bekæmpelse af smugleri. Dette samarbejde har vist sig særdeles nyttigt og har givet mange konkrete resultater. Toldvæsenet er tilfreds med aftalen og samarbejdet. Det er imidlertid af letforståelige grunde klart, at detaljerne i dette samarbejde ikke egner sig til en offentlig omtale. Jeg skal derfor begrænse mig til her at sige, at hvis den fremtidige udvikling måtte gøre en udbygning af samarbejdet ønskelig, vil jeg gerne medvirke hertil og til, at det gennemføres så langt, som de praktiske muligheder tillader det.

Da fru Gerda Møller henviser til, at en skærpet bevogtning vil kunne gøre smugleriet vanskeligere, skal jeg benytte lejligheden til yderligere at oplyse, at toldvæsenet for nylig har bestilt 2 hurtiggående søgænde både til brug for toldvæsenets bevogtningstjeneste.

Gerda Møller: Jeg takker for svaret og håber på, at dette samarbejde kan gøre bekæmpelsen mere effektiv. Men jeg vil gerne foranlediget af det svar, som finansministeren gav mig, spørge, om den kritik er rigtig, som fra visse sider er rejst imod de hurtigbåde, toldvæsenet har anskaffet og agter at anskaffe, nemlig at disse både ikke er tilstrækkelig hurtige til at løbe smuglernes speedbåde op.

Finansministeren (Poul Møller): Det er rigtigt, at der har været nogen diskussion om de både, vi har bestilt. Jeg kan meddele, som det er oplyst fra finansudvalget, at det drejer sig om både af samme type som dem, det svenske toldvæsen anvender; de er bygget efter samme tegninger og prospekter, og det er et dansk værft, der er ved at bygge dem i øjeblikket. Det har medført nogen kritik fra en her i landet værende sælger af hurtiggående både, men vi er efter en bedømmelse af kritikken, og efter at vi har ladet sagkyndige skønne over det, kommet til den opfattelse, at det er de rigtige både, som svenskerne har benyttet, og som vi nu altså også kommer til at benytte.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Gert Petersen* til statsministeren:

„Agter regeringen at nedsætte en uvildig undersøgelseskommission, der skal have til formål at undersøge omstændighederne omkring oprettelsen af „kommunikationsknudepunktet“ i Kejsergade og dets funktion?“

Skriftlig begrundelse:

Under folketingsdebatten den 20. november lykkedes det ikke at komme til klarhed over, hvorvidt grundlovens ånd og bogstav var respekteret ved oprettelsen og driften af et „kommunikationsknudepunkt“ i Kejsergade. Under den følgende pressedebat er der fremkommet forlydender, som må skabe tvivl herom. Yderligere er der opstået uklarhed med hensyn til, hvilken minister — om nogen — der har haft det parlamentariske ansvar for installeringen af knudepunktet. Endelig er der skabt uklarhed med hensyn til forholdet mellem den politisk ansvarlige minister og dennes tjenestemænd i forbindelse med driften af Kejsergadeknudepunktet.

På denne baggrund må det anses for på-

krævet, at regeringen tager skridt til at afklare disse problemer og, når det er sket, at informere folketinget eller et af dette nedsat udvalg derom, således at tinget kan afgøre, om yderligere skridt er nødvendige.

Formanden: Spørgeren har ordet for at supplere sin skriftlige begrundelse af spørgsmålet.

Gert Petersen: Jeg skal ganske kort ride baggrunden for spørgsmålet op.

Den 20. november i år nægtede forsvarsministeren her i tinget at svare på det enkle spørgsmål, om der er begået grundlovsbrud i Kejsergade. Han ville blot sige, at det drejede sig om militære hemmeligheder. Den 24. november skrev Ekstra-Bladet, at kommunikationsknudepunktet tappede telexkommunikationer fra udenlandske ambassader, altså at det var en ren og skær spioncentral for den militære efterretningstjeneste, og at den var oprettet i 1963 med godkendelse af daværende statsminister J. O. Krag og 3 af hans ministre. Denne påstand blev den 25. november udfundet til, at de daværende radikale ministre var blevet holdt uden for afgørelsen. Den 26. november måtte det pågældende dagblad bringe et utvetydigt dementi fra hr. J. O. Krag, hr. Per Hækkerup og hr. Hans Hækkerup, hvori det hed, at de ikke havde haft nogen andel i eller var blevet orienteret om oprettelse af centralen. De anså det for yderst usandsynligt, at nu afdøde forsvarsminister Victor Gram ikke skulle have viderebragt en eventuel viden derom til dem. De kendte intet til Kejsergadeaktiviteten.

Derimod er der ikke fra forsvarsministerens side fremkommet noget dementi af oplysningerne om Kejsergadecentralens ejendommelige aktivitet, men man har ladet skinne igennem, at den nuværende regering ikke vidste noget om Kejsergadecentralens eksistens, før sagen kom offentligt frem, det vil sige, at den, hvis det skrevne ord er

[Gert Petersen.]

sandt, er oprettet og kørt totalt uafhængigt af de parlamentariske myndigheder.

På denne baggrund er vort spørgsmål stillet, så meget desto mere som der stadig hersker uklarhed over sagen; ifølge Politikens referat søndag den 30. november af det konservative landsrådsmøde lader finansministeren dér, som om dementiet ikke er forekommet, og siger — jeg citerer — at:

„... det havde pyntet på de tidligere ministres prestige, om de i folketinget klart havde vedkendt sig deres ansvar såvel for Kejsergade som for efterretningstjenestens instrukser.“

Vi må spørge: hvad skete der i Kejsergade? Hvorfor skete det? Hvem besluttede, hvad der skulle ske, og hvem blev holdt i uvidenhed?

Hele sagen er efterhånden blevet så mystisk, at vi mener, der er al grund til at nedsætte en undersøgelseskommision, og vi spørger derfor regeringen, om den overvejer noget i den retning.

Statsministeren (Hilmar Baunsgaard): Regeringen er bekendt med, at ombudsmanden overvejer at foretage en undersøgelse vedrørende den i spørgsmålet rejste sag. I betragtning af det røre, der har været om den pågældende institutions virksomhed, og de forestillinger, som dette røre har givet anledning til, vil regeringen hilse et sådant initiativ velkommen.

Regeringen vil derfor afvente resultatet af ombudsmandens overvejelser.

Gert Petersen: Jeg takker delvis for svaret. Det er naturligvis interessant for os at vide, at ombudsmanden er i gang med sådanne overvejelser, og hvis ombudsmanden vil iværksætte undersøgelsen, kan vi da hilse det med tilfredshed, men jeg synes unægtelig, det havde set bedre ud, om regeringen selv havde taget initiativet. Regeringen har et medansvar for den situation, der er opstået. Nu må vi altså vente på ombudsmanden, og hvis der ikke sker noget derfra, må vi tage sagen op igen, hvis ikke regeringen selv gør det.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af ligningsloven.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 19) findes i tidenden sp. 471, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 87).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Egon Jensen: Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Grünbaum, er forhindret i at være til stede, skal jeg gøre et par korte bemærkninger om ligningslovsforslaget.

Det problem, som vel har givet anledning til mest debat i udvalget, er ansættelsen af lejeværdien af landbrugets stuehuse. Vi er ikke sikre på, at de 2¼ pct. er det rigtige grundlag, men vi har i øjeblikket ikke mulighed for at komme med den rigtige procent. De oplysninger, vi har fået i udvalget, har givet anledning til megen tvivl om, hvorvidt man skal ansætte stuehusene til en fast værdi, og de tal, som fremkommer, siger ret uhyggelige ting, nemlig at et hus, der før var vurderet til 18.000 kr., efter den nye regel vil blive vurderet til 4.500 kr.

Der skal ingen tvivl være om, at der i min gruppe er meget stor usikkerhed over for, om vi skal gå ind for dette forslag, men vore repræsentanter i udvalget har sagt, at da vi jo ikke på nuværende tidspunkt kan fastsætte en bestemt procent, og da vi ikke kender det endelige resultat af den 14. almindelige vurdering, må vi tage det til efterretning, som finansministeren har givet udtryk for, nemlig at han, når 14. almindelige vurderings resultat foreligger, vil anmode statens ligningsdirektorat om at foretage en undersøgelse med hensyn til en nærmere bedømmelse af disse regler.

Afgørende må det imidlertid være, at vurderingsgrundlaget er rigtigt, ellers hjæl-